

ละครโน และเคียวเง็น Noh & Kyogen

นำเสนอโดย
คันเซะ คิโยกะสุ และสำนักคันเซะ

By
Kiyokazu KANZE and Kanze School

ในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา และ
การเฉลิมฉลอง 120 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-ญี่ปุ่น
จัดโดย สถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย
เจแปนฟาวน์เดชัน และ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

On the Auspicious Occasions of His Majesty the King's 80th
Birthday and 120th Anniversary of Japan-Thailand Diplomatic Relations
Jointly Hosted by the Embassy of Japan in Thailand,
Japan Foundation and the Office of the National Culture Commission

Embassy of Japan in Thailand

ละครใบเรื่อง “ฮาโงะโระโมะ” (อาภรณ์สวรรค์)

ผลงานของเสะอะมิ

เวลาแสดง 40 นาที

Noh “HAGOROMO” (The Robe of Feathers)

by Zeami

40 mins

บทละครเรื่องนี้ที่มีที่มาจากนิทานปรัมปราที่แพร่หลายใน
สำนวนต่างๆ กันไป ในประเทศอินเดีย จีน และญี่ปุ่น เป็นต้น

รุ่งอรุณหนึ่งในฤดูใบไม้ผลิ ณ ทิวสนแห่งชายหาดอ่าว
มิโฮะ ชาวประมงผู้หนึ่งได้ยินเสียงดนตรีและแสงไฟระเอสและได้กลิ่น
หอมที่มนุษย์ไม่เคยได้สัมผัสมาก่อน ขณะที่เขากำลังรู้สึกประหลาด
ใจอยู่นั่นเอง ก็ได้เหลียวไปเห็นอาภรณ์งามพิลาศพาดอยู่บนกิ่งสน
ใกล้ๆ ชาวประมงจึงคิดจะนำอาภรณ์นั้นกลับไปยังบ้านของตน

ทันใดนั้น เทพธิดาเจ้าของอาภรณ์ได้ปรากฏกายขึ้น และ
ขออาภรณ์นั้นคืนพร้อมกับกล่าวว่านั่นเป็นอาภรณ์แห่งสวรรค์ที่

มีอาจะให้อยู่กับมนุษย์ได้ คำกล่าวของเทพธิดาทำให้ชาวประมง
ยังต้องการที่จะเก็บอาภรณ์นั้นไว้เป็น
สมบัติของโลกมนุษย์ ถึงแม้ว่าจะกล่าวว่า
หากปราศจากซึ่งอาภรณ์นี้แล้วนางก็จะ
ไม่สามารถบินขึ้นสู่ท้องฟ้าได้ ชาวประมง
ก็ยังไม่ยอมคืน จนกระทั่งนางพรำรำพัน
แสดงความโศกเศร้าอีกทั้งแสดงอาการ
ทั้งห้าที่บ่งบอกว่าเป็นลักษณะการของ
เทพธิดาก่อนจะสิ้นชีวิต ชาวประมงจึง
รู้สึกเวทนา และบอกว่าจะคืนให้หากนาง
จะร่ายรำระบำแห่งสรวงสวรรค์ให้ดู

เทพธิดารู้สึกยินดียิ่งนัก และ
ขออาภรณ์มาสวมใส่ก่อน เพราะนาง
มีอาจะร่ายรำได้โดยไม่มีอาภรณ์นั้น ชาว
ประมงตอบว่า หากคืนให้นางก็คงบินหนี
ไปทันที แต่เมื่อเทพธิดากล่าวว่าความ
เคลือบแคลงใจเช่นนี้ย่อมมีเฉพาะในหมู่
มวลมนุษย์เท่านั้น บนสวรรค์นั้นไซ้ไรไร้
ซึ่งคำลวง ชาวประมงจึงรู้สึกละอายใจ
และคืนให้นางทันที

ท่าเยื้องย่างสะบัดชายแขน

เมื่อขณะร่ายรำของเทพธิดาช่างดูงดงาม ชุดหนึ่งที่นางรำคือระบำ
แห่งสรวงสวรรค์ที่จักรพรรดิจีนเสียนจงได้เคยทอดพระเนตร
ครั้งเมื่อเสด็จไปยังพระราชวังบนดวงจันทร์ นางร่ายรำชุดแล้วชุดเล่า
และไปรยปรายอัฏมุณีทั้งเจ็ดก่อนจะบินลับหายไปเหนือยอดเขา
ฟูจิกลับไปยังที่พำนักของนางบนดวงจันทร์

It is based on the Hagoromo legend which is
widely spread with variations and complications in
India, China and Japan.

One spring morning a fisherman comes to the
pine grove at Miho, a sandbar jutting into Suruga Bay.
He hears lovely music and smells perfume in the air.
He then finds a robe of feathers (Hagoromo) hanging
from the branch of a nearby pine tree. About to return
home with the robe, he is stopped by the sorrowful
voice of a heavenly being who laments that she had
lost her feather costume.

She explains that it is
a feather robe from the heaven.
This makes the fisherman
determined to keep it as a
treasure. But when the angel
tells him that without it she
can never again ascend to
the heaven, he is so moved by
her distress that he agrees to
return it if she will dance for
him.

He at first refused to
return it fearing that she will
fly away as soon as the robe
is at her hands. But when the
angel tells him that such
behavior is only to be found in
the ways of human beings,
he shamefacedly gives up

the robe. Overjoyed now, the angel puts it on
and dances. Then calling down blessings, she
disappears up to heaven among the mists and
clouds.

ตัวละคร :

ฉิมเตะ (ตัวเอก) : เทพธิดา แสดงโดย คันเสะ โยะฉิมโนะบุ
วะกิ (ตัวรอง) : ชาวประมงชื่อฮะกุเรียว แสดงโดย มุระเซะ จุน
วะกิ สุระะ (ผู้ติดตามตัวรอง) : ชาวประมง แสดงโดย มุระเซะ เคะอิ

นักดนตรี :

ฟูเอะ (ขลุ่ย) โดย อิซโซ ทะกะยุกิ
กลองโคะทังซุซุมิ (กลองเท็นไทล์) โดย อุสะวะะ โยะทะโร
กลองโอทังซุซุมิ (กลองหนีบสี่ข้าง) โดย ยะซุฟุกุ มิทังซุโอะ

นักเต้นกะตะ (ผู้ช่วยนักแสดงตัวเอก) :

ฮนโคเก็น (ผู้ช่วยหลัก) โดย ซุมิ อิโระจิโระ
โคเก็น (ผู้ช่วยรอง) โดย ฟุจินะมิ ฉิมะเอะอิโกะ

จิอุตะอิ (คอรัส) :

อุเอะโนะ โทะโมะโยะฉิมิ (หัวหน้า), อุเอะตะ ทะกะอิโระ
(ผู้ช่วยหัวหน้า)
ยะมะโมะโตะ ฮะกิอิโระ, อุเอะตะ คิมิตะเกะ, ฟุจินะมิ ฉิมะเอะตะกะ,
โนมุระ มะซะฉิมิ, ซะกะอิ โอโตะตะกะ, ฮะยะฉิมิ โซะอิชิโร

Shite:

Tennin as an angel by Yoshinobu KANZE

Waki:

Hakuryu as a fisherman by Jun MURASE

Waki-tsure:

a fisherman by Kei MURASE

Hayashi:

Fue (flute) by Takayuki ISSO, Kotsuzumi (small drum) by Yotaro UZAWA,
Otsuzumi (big drum) by Mitsuo YASUFUKU,
Taiko (drum) Masato KODERA

Shitekata:

Honkoken (Stand-by) by Hirojiro SUMI,
Koken (sub Stand-by) by Shigehiko FUJINAMI

Jiutai (chorus):

by Tomoyoshi UENO (Jigashira), Takahiro UEDA (Fukuji), Akihiro YAMAMOTO, Kimitake UEDA, Shigetaka FUJINAMI, Masashi NOMURA, Ototaka SAKAI, Soichiro HAYASHI

ละครเดี่ยวเรื่อง “นิมิต”

(ปีศาจขอสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดีขึ้น)

เวลาแสดง 18 นาที

ซำรับใช้ที่ชื่อทะโร ค่ะจะ ถูกเจ้านายใช้ให้ไปตักน้ำมาใช้ ในพิธีชงชา ทะโรบอกว่ามีงานยุ่ง แต่นายก็ยังยืนกรานให้ทำ นายให้กระบวยตักน้ำพิเศษที่นายรักมากแก่ทะโรพร้อมกับกำชับไม่ให้ทำหายเด็ดขาด ทะโรตัดสินใจจะไม่ทำงานนี้ เพราะคิดว่าตนไม่สมควรจะต้องทำงานประเภทนี้ ทะโรทิ้งกระบวยตักน้ำแล้ววิ่งกลับมาที่บ้านเจ้านายพร้อมกับร้องเสียงหลง เจ้านายถามว่าเกิดอะไรขึ้นแล้วกระบวยตักน้ำมีค่าของตนละลายไปไหน ทะโรตอบว่า เขาวิ่งหนีปีศาจมา ปีศาจทำให้เขาดกใจจนโยนกระบวยใส่หน้าปีศาจ และก็ได้ยินเสียงปีศาจเคี้ยวมัน เจ้านายสั่งให้ทะโรกลับไปหากระบวยมา ทะโรไม่ยอมทำตาม เจ้านายจึงต้องไปเอง

ทะโรใส่หน้ากากและแต่งตัวเป็นปีศาจวิ่งไปตักน้ำเจ้านายแกล้งหลอกให้ตกใจ และให้สัญญาว่าจะให้เหล่าทะโรเต็มเต็มที่ให้ ทะโรมีมุ้งกวางนอน ก่อนจะยอมปล่อยตัวเจ้านายไป

พอเจ้านายกลับถึงบ้านก็พบทะโรรออยู่แล้ว เจ้านายเล่าให้ทะโรฟังว่าปีศาจที่เจอช่างเป็นห่วงเป็นใยในความเป็นอยู่ของ

Kyogen “SHIMIZU”

(A Demon for Better Working Conditions)

18 mins

Taro Kaja is told by the Master to fetch water for the Master’s tea ceremony. Taro Kaja says he is busy, but the Master insists. He gives Taro Kaja a special pail which he values highly and instructs him not to lose it, and sends him after water. Taro Kaja, who thinks himself above this sort of errand, decides to neglect the order. He puts the pail down and runs screaming back to his Master’s house. The Master asks what happened and where his precious pail is. Taro Kaja answers that he had been chased by a demon and was so frightened that he threw the pail in the demon’s face, after which he heard a crunching sound. The Master orders him to go look for the pail but he refuses. The Master goes out to find it himself.

ทะโร ทันได้นั่นเอง เจ้านายก็รู้สึกว่เสียงทะโรคล้ายกับเสียงปีศาจ
เจ้านายรู้ตัวว่าถูกทะโรหลอกเอาแล้ว

เจ้านายบอกทะโรว่าจะออกไปหากระบวยนั้นอีก
พอปีศาจโผล่มาอีกที เจ้านายก็ตรงเข้าไปกระซอกหน้ากากออก
แล้ววิ่งไล่กวาดทะโร

(การแสดงจริงอาจจะต่างออกไปบ้าง)

ตัวละคร :

มิเตะ (ตัวเอก) : คนใช้ชื่อ ทะโร คะจะ

แสดงโดย ยะมะโมะโตะ โนริตะกะ (จากสำนักโอคุระ)

อะโตะ (ตัวรอง) : เจ้านาย

แสดงโดย ยะมะโมะโตะ โนะริมิเงะ (จากสำนักโอคุระ)

Taro Kaja puts on a mask and dresses up like a demon, runs out ahead of the Master to frighten him, and makes him promise to give Taro Kaja plenty of Sake to drink, to give him a mosquito net to sleep under. In return for these promises, the “demon” lets the Master go.

When the master reaches home, Taro Kaja is there waiting for him. The Master begins to tell Taro Kaja about how the demon was concerned about Taro Kaja’s welfare. The Master suddenly realizes that the voice of the demon and Taro Kaja are the same and that he was duped.

The Master says he is going out again to look for his precious pail. When the “demon” appears again, he snatches off the mask under which he finds Taro Kaja, who he chases off.

(the version may differ from the synopsis)

Shite:

Taro Kaja as a servant by Noritaka YAMAMOTO
(Okura School)

Ado:

Master by Norishige YAMAMOTO
(Okura School)

ละครเรื่อง “อะโอะอิ โนะ อุอะะ”

ผลงานของเฮะอะมิ

เวลาแสดง 50 นาที

Noh “AOI NO UE” (The lady Aoi)

by Zeami

50 mins

บทละครเรื่องนี้ นำมาจากเหตุการณ์ตอน
หนึ่งในวรรณกรรมเอก “เกินจิโมะโนะงะตะริ” ที่
ประพันธ์โดยหญิงในราชสำนักชื่อมูระซะกิ มิกิบุ
(ค.ศ.980-1014)

อะโอะอิ โนะ อุอะะ ผู้เป็นภรรยาของ
เจ้าชายเกินจิล้มป่วย (ตัวละครนี้ไม่ปรากฏ
ตัวบนเวที แต่ใช้ชุดกิโมโนที่วางด้านหน้าเวที
เป็นสื่อแทนตัวนาง) ความพยายามต่างๆ ใน
การรักษานางไม่เป็นผล ช้าราชสำนักจึงได้สั่ง
ให้เทะรุฮิโนะมิโกะ ผู้มีอำนาจพิเศษประกอบพิธี
เรียกวิญญานร้ายที่สิงนางอยู่ให้ออกมา เทะรุฮิโนะมิโกะ
ติดสายคันศรพร้อมกับร้ายเวทย์ เสียงดีดศรทำให้

It is based on the “Tale of Genji”,
the novel written by Murasaki Shikibu
(980-1014) who was a court lady.

Due to the jealousy and hatred of
the Lady Rokujo who was the former
mistress of Prince Genji, the Lady Aoi
(represented on the stage by a folded
robe) lies stricken with a mysterious
illness. A priestess Teruhi no Miko is
summoned and evokes the evil spirit that
is afflicting the Lady Aoi by plucking the
string of a bow of catalpa wood. As she begins

วิญญาณที่สิงอะโอะอิอยู่ปรากฏตัวให้เทะรุอิเท่านั้นได้เห็น วิญญาณบอกให้รู้ว่านางคือ โระกุโจ

เจ้าหญิงโระกุโจเคยเป็นคนรักคนหนึ่งของเจ้าชายเกินจิ และขณะนี้ยังมีชีวิตอยู่ แต่ความเคียดแค้นและริษยาในตัวอะโอะอิ ทำให้วิญญาณออกจากร่างของโระกุโจมาสิงอะโอะอิจนอะโอะอิป่วย โระกุโจซึ่งซังอะโอะอิผู้ได้เป็นภรรยาของเจ้าชายเกินจิ และพยายามท้ออะโอะอิ ที่ทำให้นางได้รับความอับอายในเหตุการณ์ที่รถเทียมวัวของทั้งคู่อ่างซึ่งที่จอด เพื่อชুবวณแหในวันงานเทศกาลที่ เจ้าชายเกินจิร่วมชুবวณอยู่ด้วย รถของโระกุโจถูกเบียดจนเสียหาย

วิญญาณของโระกุโจมาปรากฏพร้อมกับรถที่อยู่ในสภาพ ยับเยิน (ในการแสดงแบบโบราณจะใช้อุปกรณ์ที่สื่อแทนรถด้วย) นางพรรณนาความรู้สึกเจ็บช้ำน้ำใจ ความอับอายที่นางต้องได้รับ ในเหตุการณ์วันงานเทศกาล ความริษยาในตัวอะโอะอิ และความเสียใจอาลัยอาวรณ์ในความรักที่เกินจิเคยมีให้นางในอดีต อารมณ์ของนางพุ่งขึ้นจนนางตรงเข้าทู่ต่ออะโอะอิ และพยายามนำวิญญาณของอะโอะอิขึ้นรถกลับออกไป

ในองก์ที่สอง นักพรตภูเขาผู้ซังเวทย์โยะกะวะ โนะ โคอิชิริ ถูกเรียกตัวมาประกอบพิธี เพื่อช่วยอะโอะอิที่ป่วยหนัก ลงไปอีก วิญญาณโระกุโจปรากฏตัวอีกครั้งในร่างของปีศาจร้าย แต่การต่อสู้ของทั้งสองจบลงด้วยการที่วิญญาณพยายามทยอยสยบ ต่อสรรพธรรมและจากไปในอาการสงบ

ตัวละคร :

มิเตะ (ตัวเอก) : วิญญาณของโระกุโจ

แสดงโดย คันเซะ คิโยะกะสุ

ทชุระ (ผู้ติดตาม) : เทะรุอิ โนะ มิโกะ

(หญิงผู้ประกอบพิธีเรียกวิญญาณ) แสดงโดย อุเอะโนะ ยูโสะ

วะกิ (ตัวรอง) : โยะกะวะ โนะ โคอิชิริ (นักพรตภูเขา)

แสดงโดย มุระเซะ จุน

วะกิ-ทชุระ (ผู้ติดตามตัวรอง) : ซาราสานัก

แสดงโดย มุระเซะ เคะอิ

เคียวเงิน : คนรับใช้ แสดงโดย ยะมะโมะโตะ โนะริมิเงะ

นักดนตรี :

ฟูเอะ (ขลุ่ย) โดย อิซโซ ทะกะยุกิ

กลองโคะทชุสุมิ (กลองเทินไหล) โดย อุสะวะ โยะทะโร

กลองโอทชุสุมิ (กลองหนีบสี่ข้าง) โดย ยะซุฟูมิ มิทชุโอะ

กลองทะอิโกะ (กลองตั้งบนขาหยั่ง) โดย โคะเดะระ มะซะโตะ

บิเตะกะตะ (ผู้ช่วยนักแสดงตัวเอก) :

ฮนโคเกิน (ผู้ช่วยหลัก) โดย ทะกะเดะ มุเนะกะสุ

โคเกิน (ผู้ช่วยรอง) โดย อุเอะตะ คิมิตะเกะ จิอุตะอิ

จิอุตะอิ (คอรัส) :

ซุมิ ฮิโระจิโระ (หัวหน้า), อุเอะโนะ โทะโมะโยะชิ (ผู้ช่วยหัวหน้า)

อุเอะตะ ทะกะฮิโระ, ยะมะโมะโตะ อะกิฮิโระ, ฟูจินะมิ มิเงะฮิโกะ,

ฟูจินะมิ มิเงะตะกะ, ซุมิ โคะจิโร, ชะกะอิ โอะโตะตะกะ

to divine the source of illness, the ghost of Genji's former love of Lady Rokujo appears. The ghost bewails the loss of Genji's love and attacks his stricken wife.

A mountain priest, Yokokawa no Kohijiri is sent for and he struggles with the enraged ghost, which now takes the form of a female demon. The demon finally fades away as the prayers of the priest begin to take effect.

Shite:

the spirit of the Lady Rokujo by Kiyokazu KANZE

Tsure:

Teruhi no Miko as a young priestess by Yuzo UENO

Waki:

Yokawa no Kohijiri as a mountain priest by Jun MURASE

Waki-tsure:

Ason as a high official by Kei MURASE

Kyogen:

a servant by Norishige YAMAMOTO

Hayashi:

Fue (flute) by Takayuki ISSO, Kotsuzumi (small drum) by Yotaro UZAWA

Otsuzumi (big drum) by Mitsuo YASUFUKU,

Taiko (drum) Masato KODERA

Shitekata:

Honkoken (Stand-by) by Munekazu TAKEDA,

Koken (sub Stand-by) by Kimitake UEDA

Jiutai (chorus):

by Hirojiro SUMI (Jigashira), Tomoyoshi UENO

(Fukuji), Takahiro UEDA, Akihiro YAMAMOTO,

Shigehiko FUJINAMI, Shigetaka FUJINAMI, Kojiro

SUMI, Ototaka SAKAI

ประวัติของ... คันเสะ คิโยกะสุ

คันเสะ คิโยกะสุ เป็นหัวหน้าสำนักละครโนคันเสะ เกิดเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2502 เป็นหัวหน้าสำนักละครโนคันเสะรุ่นที่ 26 ที่สืบทอดมาจากหัวหน้าสำนักคนแรกคือ คันอะมิ (ค.ศ.1333-1384) ผู้ให้กำเนิดละครโนในคริสต์ศตวรรษที่ 14 คิโยกะสุขึ้นเวทีเป็นครั้งแรกเมื่ออายุได้ 4 ปี จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยโตเกียวจิตรศิลป์และดนตรี เข้ารับตำแหน่งหัวหน้าสำนักในเดือนกันยายน 2533 สำนักคันเสะเปิดการแสดงละครโนในเมืองต่างๆ ทั้งในประเทศญี่ปุ่นและต่างประเทศ คิโยกะสุได้รับยกย่องจากรัฐบาลญี่ปุ่นให้เป็นบุคคลที่เป็นสมบัติของชาติ และได้รับเครื่องอิสริยาภรณ์ Order of Chevalier จากรัฐบาลฝรั่งเศส

Profile Kiyokazu KANZE:

Grand Master of Kanze School.

Kiyokazu KANZE was born in May 21st 1959 as the son of the 26th generation after Kan'ami who created Noh in the 14th century. He made his debut at the age 4 and graduated from the Tokyo National University of Fine Arts and Music. He is leading Kanze School since September 1990. Kanze School has performed in many cities in Japan and abroad. He has been honored with the title of a

Living National Treasure by Japanese government. He also was decorated with Order of Chevalier by the French government.

ละครโนและเคียวเงิน

ละครโน : เป็นศิลปะการแสดงโบราณสำคัญของญี่ปุ่น มีต้นกำเนิดมาจากศิลปะการแสดงพื้นบ้านที่เรียกว่า ซะรุงะกุ ต่อมาในคริสต์ศตวรรษที่ 14-15 นักแสดงละครโนพ่อลูกคือ คันอะมิ และเสอะอะมิ ได้ขัดเกลาศิลปะการแสดงนี้ให้ประณีตงดงาม จนกลายเป็นการแสดงการร่ายรำประกอบการขับร้องและดนตรี โดยตัวละครตัวเอกมักจะสวมหน้ากากและเป็นศิลปะการแสดงที่สื่อความงามที่ละเอียดอ่อนล้ำลึก

ละครเคียวเงิน : ขณะละครโนนำเสนอดนตรีและการร่ายรำ เคียวเงินจะมีบทเจรจาและการแสดงท่าทางต่างๆ เคียวเงินมีประวัติที่เก่าแก่เท่ากับละครโน การแสดงของเคียวเงินมุ่งที่จะเสนอการเจรจา และท่าทางที่ตลกขบขันโดยนำเนื้อเรื่องมาจากเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

Noh and Kyogen

Noh: One of the major traditional theatres of Japan. It was derived from Sarugaku which was a folk art. It was refined and established as an art form of music and dance with a mask in the 14th to 15th century by Kan'ami and Zeami. It pursues subtleness and profoundness.

Kyogen: As Noh deals with much of music and dance, Kyogen has dialogues and actions. It is as old as Noh. It features hilarious expressions and comical actions based on the topics picked up from our daily life.

รายละเอียดเพิ่มเติม เกี่ยวกับละครโน

More about Noh

ในสมัยโบราณ เวทีละครโนจะตั้งแสดงกลางแจ้ง ปัจจุบันเราจึงเห็นภาพวาดต้นสนเป็นฉากหลังของเวที เวทีละครโนเป็นเวทีแห่งความว่างเปล่า เรื่องราวต่างๆ ถูกนำเสนอต่อผู้ชมบนเวทีแห่งความว่างเปล่านี้

นักแสดงละครโนจะถูกกำหนดให้เล่นบทบาทต่างๆ ตายตัวนักแสดงที่เรียกว่า ฌิเตะ (แปลตามตัวอักษรว่า “ผู้กระทำ”) จะแสดงบทบาทของตัวเอง ซึ่งส่วนใหญ่จะสวมหน้ากาก โดยอาจแสดงเป็นเทพเจ้า ปีศาจ ผู้หญิง (แต่นักแสดงเป็นชายล้วน) คนชรา หรือวิญญาณ ส่วนนักแสดงที่เรียกว่า ะกิ (แปลตามตัวอักษรว่า “ข้างๆ”) จะเป็นตัวรอง โดยจะแสดงเป็นบุคคลที่ยังมีชีวิตอยู่เท่านั้น ปรกติจะไม่มีการเล่นสลับกันระหว่างนักแสดงที่เป็นฌิเตะและะกิ

นักดนตรีจะเรียกว่า ฮะยะมิ ในภาษาญี่ปุ่น ประกอบด้วยผู้เล่นขลุ่ย (เรียกว่า ฟุเอะในภาษาญี่ปุ่น) กลองโคะทซุซุมิ (กลองเทินไหล่) กลองโอทซุซุมิ (กลองหนีบสี่ข้าง) และในบางเรื่องก็จะมีกลองทะอิโกะ (กลองตั้งบนขาหยั่งใช้ไม้ตี) ดนตรีละครโนมีจังหวะที่สลับซับซ้อน นักดนตรีอาจจะไม่เล่นตามโน้ตที่กำหนดมาได้

นักแสดงละครโนแทบจะไม่ใช้นิ้วหรือมือ ทำเคลื่อนไหวของนักแสดงเป็นการเคลื่อนไหวในรูปทรงเรขาคณิต นักแสดงที่เป็นฌิเตะและทะซุระซึ่งมักสวมหน้ากากนั้น จะแสดงท่าทางโดยใช้นิ้วและมือน้อยมาก ดังนั้นการเคลื่อนไหวของเท้าจึงมีความสำคัญที่สุด วิธีการเคลื่อนไหวในละครโนเรียกว่า ฮะโกะบิ การเดินในลักษณะของ

The stage of Noh used to be set up outdoors and that's why they nowadays draw a picture of a pine tree in the backdrop. It is a stage of naught, from which various dramas are born and they are brought back to naught again.

There is a strict division of labor in the roles of Noh performers. Actors called “Shite” have leading roles. They have the privilege of putting a mask and play the roles of the God, devil, women, the old and even the spirit. Actors called “Waki” specialize in the roles of men in this world. Performers usually never change those roles.

The musicians are called “Hayashi”. They consist of “Utai” or vocal, “Fue” or flute, “Kotsuzumi” or small drum, “Otsuzumi” or big drum. They are not just accompanists but sometimes confront Shite and equally play with them. The music has a very complicated rhythm and musicians are not restricted to playing music from the written notation. It is said to be avant-garde, because it would seek necessity in an accident.

การสืบทอดที่สวมถุงเท้าสีขาวสะอาดไปซ้ำๆ โดยยกเท้าขึ้นจากพื้นเวทีเพียงเล็กน้อยนั้น นับเป็นความงามอย่างหนึ่งของละครโนะ ขณะที่ในการแสดงระบำบัลเลต์ของตะวันตกนั้นผู้เต้นจะกระโดดลอยตัวสูงขึ้นจากพื้นเวที การเคลื่อนไหวของนักแสดงละครโนะดูเหมือนจะตรงกันข้ามโดยสิ้นเชิง

ในการแสดงละครโนะนั้น ช่วงจังหวะแห่งความเงียบปราศจากเสียงดนตรีหรือการขับร้อง และช่วงจังหวะที่นักแสดงหยุดนิ่ง กลับเป็นการสื่อความหมายที่สำคัญยิ่ง

หน้ากากเป็นส่วนสำคัญมากอีกสิ่งหนึ่ง หน้ากากจะดูเหมือนปราศจากซึ่งอารมณ์ใดๆ จนมีคำกล่าวที่ว่า “ใบหน้าไร้อารมณ์ราวหน้ากากละครโนะ” ซึ่งเป็นคำกล่าวที่ไม่ถูกต้องนัก เพราะแท้ที่จริงแล้วนักแสดงที่มีความสามารถย่อมทำให้หน้ากากแสดงอารมณ์ได้ต่างๆ กัน การแหงนหน้าขึ้นเพียงเล็กน้อยจะทำให้หน้ากากแสดงอารมณ์ขีติ ในทางกลับกัน การก้มหน้าลงเล็กน้อยจะสื่ออารมณ์เศร้าสร้อยได้

โลกของละครโนะดูเหมือนจะแตกต่างจากวัฒนธรรมตะวันตก โนะสื่อความงามที่เป็นสัญลักษณ์ มีแบบแผน เสนอปรัชญาที่ล้าลึก ผ่านดนตรีที่บางครั้งไม่เสนอเสียงใดๆ ผ่านหน้ากากที่ดูเหมือนไร้อารมณ์ แต่เต็มไปด้วยความรู้สึก และผ่านเครื่องแต่งกายที่งามเลิศหรู นี่คือนโลกแห่งละครโนะ

Noh actors seldom use their fingers or hands, and their movements are abstract and geometric. Their faces are covered with a mask, and gestures by fingers and hands are restrained to a minimum. Therefore the movement by feet is most important. The way of carrying their feet is called “Hakobi” and sliding their feet along on the stage with white socks on is the beauty of Noh. The locus which is made by the movement of a body is depicting a large theme. It seems as if they perform trying to show how much they can attach their bodies to the floor, while the western ballet is jumping on the stage.

The music of Noh depends much on the soundless music when it comes to an important expression. So does the performance on the motionless motion just like a top looks like making a halt when it spins the fastest.

The mask of Noh is not called “temporary face”. It is the real face. The often quoted phrase of “like a mask of Noh”, which usually means “absence of expression” is not quite right. The truth is that a variety of expressions are enclosed in a mask and the performers are required to draw unlimited kinds of avatars from it.

Noh has evolved into the direction which is different from the western culture. The music values silence and its nature of avant-garde. The world of abstract beauty which is created by the mask which has full of expressions. Extravagant costume. Profound philosophy. This is the world of Noh.

Date, Time & Venue

7.00 p.m. March 6, 2007

Thailand Cultural Centre (TCC)

Embassy of Japan in Thailand

www.th.emb.japan.go.jp